

Oświadczenie CCBE z okazji 30-tej rocznicy przyjęcia Podstawowych Zasad ONZ dotyczących roli prawników

27/08/2020

Rada Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE), uznawana za głos europejskiego zawodu prawniczego, zrzesza Adwokatury i Stowarzyszenia Prawnicze 45 krajów europejskich, w tym 27 państw członkowskich UE. Za ich pośrednictwem CCBE reprezentuje ponad milion europejskich prawników. CCBE promuje dostęp do wymiaru sprawiedliwości, poszanowanie Praw Człowieka i obronę praworządności.

Z okazji 30-tej rocznicy przyjęcia Podstawowych Zasad ONZ dotyczących roli prawników CCBE pragnie podkreślić znaczenie tych zasad dla zawodu prawniczego oraz potrzebę skutecznego stosowania gwarancji, jakie dają te zasady, w celu zapewnienia lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i obrony podstawowych praw obywateli.

Podstawowe zasady ONZ dotyczące Roli Prawników zostały sporządzone w celu promowania i zapewnienia podstawowej roli prawników, których niezależność i rola aktywnych obrońców podstawowych praw i wolności obywateli jest stale zagrożona.

Prawnicy odgrywają istotną rolę wśród przedstawicieli wolnych zawodów jako podmioty w systemie wymiaru sprawiedliwości, a tym samym poprzez swój wkład w ochronę praworządności, zapewnienie współobywatelom dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz ochronę podstawowych praw i wolności. Z tego samego powodu zawód prawnika może podlegać znacznej presji władzy wykonawczej i ustawodawczej, a czasem także wymiaru sprawiedliwości i podmiotów niepaństwowych.

Chociaż Podstawowe Zasady ONZ w ciągu 30 lat istnienia dowiodły, że mają znaczenie dla konieczności ochrony praw i obowiązków związanych z zawodem prawnika i obrony obywateli w każdych okolicznościach, prawnicy na całym świecie nadal są prześladowani, zastraszani, aresztowani, ścigani a nawet mordowani z uwagi na swoją działalność zawodową.

Ataki na zawód prawnika zdarzają się również w Europie. Wiążące instrumenty, takie jak Europejska Konwencja Praw Człowieka (EKPC), chronią różne niewrażliwe prawa związane z rolą prawników w utrzymaniu praworządności i powinny nadal pozostawać niezmienione. Jednak inne prawa i obowiązki właściwe dla zawodu prawnika pozostają poza zakresem EKPC.

Inne szczególne instrumenty, ze względu na ich niewiążący charakter, nie stworzyły warunków koniecznych do skutecznego rozliczenia państw i podmiotów niebędących państwami z wykonania nałożonych obowiązków.

W tym kontekście w 2017 r. CCBE stwierdziła, że istniały istotne argumenty przemawiające za tym, aby Europejska Konwencja o Zawodzie Prawnika ustanowiła wiążące obowiązki dotyczące tych z praw przewidzianych w istniejących niewiążących instrumentach, które nie zostały jeszcze uwzględnione w EKPC. Następnie, w styczniu 2018 r., wydano zalecenie przyjęte przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy (ZPRE), w którym zwrócono się do Komitetu Ministrów o zbadanie możliwości opracowania Europejskiej Konwencji o Zawodzie Prawnika.

Z okazji 30-tej rocznicy przyjęcia Podstawowych Zasad ONZ dotyczących roli prawników i w związku z powyższym CCBE wzywa zatem do skuteczniejszego stosowania gwarancji zawartych w Podstawowych Zasadach ONZ dotyczących roli prawników i ponownie wyraża swoje zdecydowane poparcie dla prac Rady Europy nad przyszłą Europejską Konwencją dotyczącą zawodu prawnika, uznając, że taki konkretny wiążący instrument jest potrzebny w celu zachowania niezależności, integralności wymiaru sprawiedliwości i praworządności.